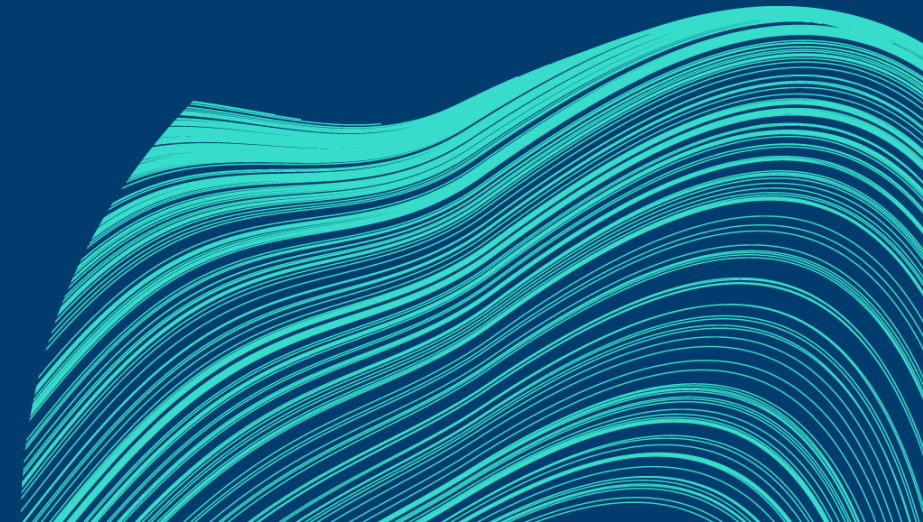

 DigiFinland

Sote-uudistus

Toivo-ohjelma

Vähimmäistieto/ Sosiaali- ja terveydenhuollon tarve 1.0

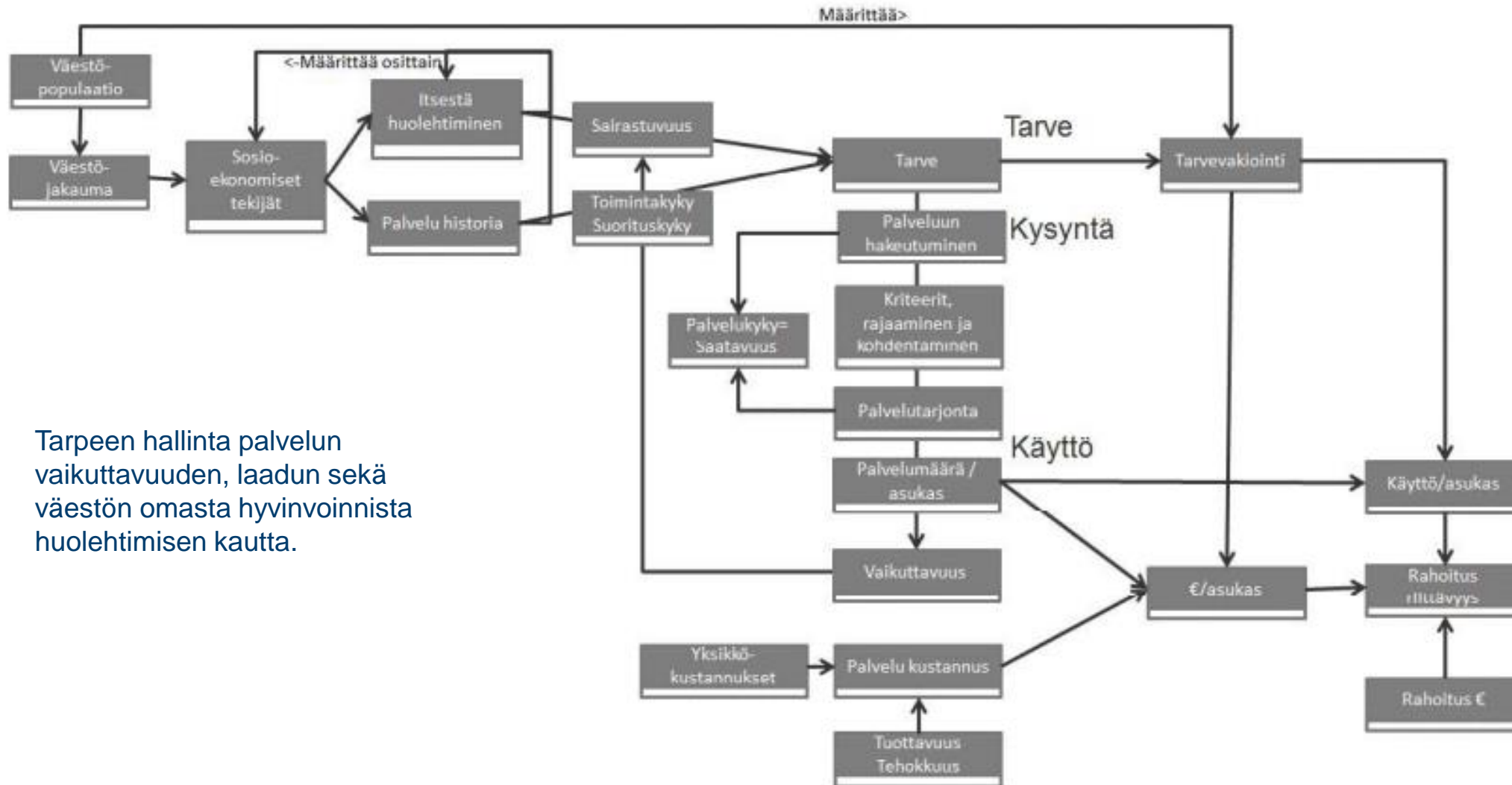

Versiohistoria

Versio	Pvm	Tehdyt muutokset
1.0	7.2.2022	Julkaisuversio 1.0

Asukkaiden tarpeeseen vastaavan palvelutarjooman kautta vaikuttavuuteen ja kustannusvaikuttavuuteen

Tarpeen hallinta palvelun vaikuttavuuden, laadun sekä väestön omasta hyvinvoinnista huolehtimisen kautta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tarve

- Aukkaiden tarpeen nhdn muodostuvan seuraavien tekijöiden: *väestö, väestörakenne, sosioekonomiset tekijät, itsestä huolehtiminen, palveluhistoria (palvelujen käyttö), sairastavuus ja toimintakyky / suorituskyky* kokonaisuudesta, tarkastellen näiden tekijöiden kautta saatavaa tietoa sekä tekijöiden välisiä suhteita.
- Järjestäjän tulee kyetä tarkastelemaan ja ennakoimaan hyvinvointialueen tulevaa *asukkaiden tarvetta* ja siihen vastaavaa palvelutarjoamaa. Tieto saadaan tarkastelemalla *väestön kehitystä ja sosioekonomista tilaa sekä sairastavuutta ja toimintakyk ja aikaisempaa palveluiden kytt*. Lisäksi huomioidaan kansalliset tavoitteet ja mm. konkreettiset lakimuutokset suhteuttaen ne hyvinvointialueen resursseihin ja pitkänaikavälin strategisiin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin. Palveluiden kytt arvioitaessa tulee myös huomioida palveluiden saatavuus ja saavutettavuus.

Raportoinnin käyttötapausten muodostaminen

- Raportoinnin käyttötapaustietoja tarkastellaan itsenäisinä tietoina sekä suhteessa muihin tarvetta kuvaaviin tekijöihin (*väestö / väestörakenne, sosioekonomiset tekijät, palvelunkäyttö, sairastavuus sekä toiminta- / suorituskykytiedot*).
- Tarvetta kuvaavien tekijöiden yhteen tarkastelun kautta pyritään tunnistamaan nykytilanne sekä ennakoimaan tulevaa palvelutarvetta.
- Näin voidaan muodostaa tarpeisiin vastaava palvelutarjoomaa ja palvelutarjonta huomioiden resurssien optimaalinen käyttö.

Raportoinnin käyttötapaukset: Tarve yhteenveto, versio 1.0

Käyttötapaukset ja näytettävät tiedot

1. Väestö, väestörakenne

2. Sosioekonomiset tekijät

3. Itsestä huolehtiminen

Itsestä huolehtimisen kokonaisuuden tieto koostuu pitkälti **muiden käyttötapausten**, kuten sosioekonomisten tekijöiden ja toimintakyvyn/suorituskyvyn tietosisältöjen kautta.

4. Palveluhistoria (Palvelujen käyttö)

5. Sairastavuus

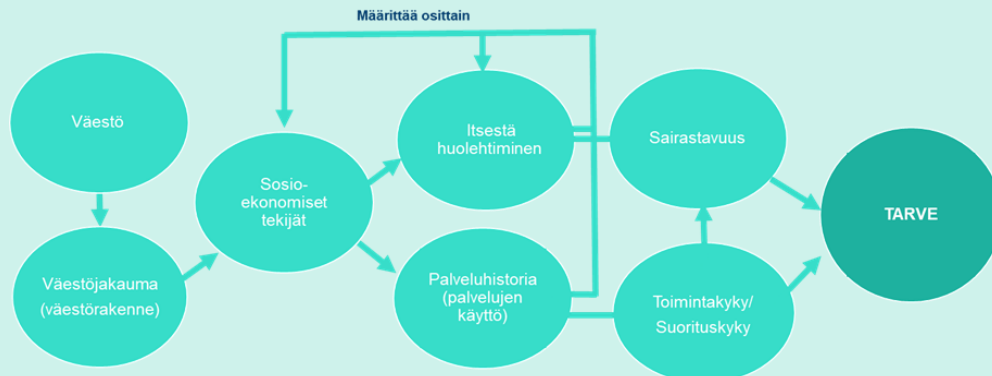
6. Toimintakyky/suorituskyky

Yhteen tarkastelusta syntyy tieto tarpeesta → 7.

Tarkastelunäkökulmat:

- Palveluittain
- Palvelurakenteen mukaisesti: ennaltaehkäisevä, avo-, asumis-, laitospalvelu
- Asiakkuussegmenteittäin; lapset ja nuoret, työkäiset, iäkkäät, vammaiset, mielenterveys- ja päihdeasiakkaat
- Organisaatiohierarkian mukaisesti
- Alueittain
- Ajanjaksoittain

Edellä mainittujen muutos kuukausi-, kvartaali- ja vuositasolla (toteuma, muutos)

Käyttötapaus	Mittarit
Väestö, väestörakenne	<ul style="list-style-type: none"> • Hyvinvointialueen väestö ja väestörakenne <ul style="list-style-type: none"> • Hyvinvointialueen väestö ja väestöennuste (ikävuosittain) • Hyvinvointialueen väestön ikärakenne * • Hyvinvointialueen väestön sukupuolijakauma * • Hyvinvointialueen väestön siviilisääty * • Hyvinvointialueen yksinasuvat asukkaat * • Hyvinvointialueen ulkomaalaistaustaiset asukkaat <ul style="list-style-type: none"> • Taustamaa → tarkastelu tarvetutkimuksen mukaisesti * • Hyvinvointialueen muuta kuin suomea äidinkielenään puhuvat asukkaat • Hyvinvointialueen asukkaiden lukumäärä per neliökilometri * • Hyvinvointialueen asukkaiden keskimääräinen etäisyys lähimpään erikoissairaanhoidon päivystykseen * • Hyvinvointialueen yli 75-vuotiaat kotona asuvat asukkaat • Hyvinvointialueen syntyvyys
Sosioekonomiset tekijät	<ul style="list-style-type: none"> • Hyvinvointialueen sosioekonomiset tekijät <ul style="list-style-type: none"> • Hyvinvointialueen työttömät asukkaat * • Hyvinvointialueen opiskelevat asukkaat * • Hyvinvointialueen työkyvyttömyyseläkkeellä olevat asukkaat * • Hyvinvointialueen varusmiespalveluksessa olevat asukkaat * • Hyvinvointialueen asukkaiden koulutusaste * • Hyvinvointialueen asuntokunnan käytettävissä olevat tulot * • Hyvinvointialueen asukkaiden sairastavuus * • Hyvinvointialueen toimeentulotuen perusosaa saavat asukkaat * • Hyvinvointialueen Kelan korvaamien yksityisen sektorin palveluiden kustannukset (kaikki sairaanhoitokorvaukset) • Hyvinvointialueen Kelan korvaamien lääkkeiden kustannukset * • Hyvinvointialueen Kelan korvaamien yksityisten avopalveluiden kustannukset (pl. hammashoito) kustannukset * • Hyvinvointialueen Kelan korvaaman hammashoidon kustannukset *

Käyttötapaus	Mittarit
Palveluhistoria (palvelujen käyttö)	<ul style="list-style-type: none"> Hyvinvointialueen asiakkaiden sosiaali- ja terveystalvelujen käyttö palveluittain<ul style="list-style-type: none"> Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalvelujen asiakkaat Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalvelujen asiakkaiden suoritteet Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalvelujen asiakkaiden käytisyyt/diagnoosit<ul style="list-style-type: none"> Tarvetutkimuksen mukaiset talvelut *
Sairastavuus	<ul style="list-style-type: none"> Hyvinvointialueen väestön sairastavuus<ul style="list-style-type: none"> Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalvelujen asiakkaiden diagnoosit<ul style="list-style-type: none"> Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalvelujen asiakkaiden kansansairausdiagnoosit Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalvelujen asiakkaiden diagnoosit tarvetutkimuksen mukaisesti* Hyvinvointialueen väestön sairastavuus sairastavuusindeksin mukaan
Toimintakyky/ suorituskyyky	<ul style="list-style-type: none"> Hyvinvointialueen asiakkaiden toimintakyky/suorituskyyky<ul style="list-style-type: none"> RAI – palvelutarpeen mukaisesti arvioidut sote:n asiakkaat ja arvioinnin tulos palveluittain<ul style="list-style-type: none"> RAI – Kotihoito ▫ RAI – Pitkäaikaishoito ▫ RAI – Mielenterveystyö RAI – Lasten ja nuorten mielenterveys- ja kehitysvammatyö RAI – Sairaalahoito RAI – Kehitysvammatyö 1. RAI-arvioidujen asiakkaiden määrä suhteessa palvelun kaikkiin asiakkaisiin 2. Maple-mittarin (1–5) luokkiin sijoittuvat RAI-arvioidut asiakkaat palveluittain Hyvinvointialueen asiakkaan tai potilaan toimintakykyhavainto<ul style="list-style-type: none"> ▫ <i>Lain ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalveluista (980/2012) mukaan kunnilla on velvollisuus käyttää iäkkään henkilön palvelutarpeiden ja toimintakyvyn arvioinnissa RAI-arviointivälineistöä. Kuntien on aloitettava RAI-välineistön käyttö viimeistään siirtymäajan päättyessä 1.4.2023. (Lähde: <u>Tietoa RAI-järjestelmästä - Ikääntyminen – THL</u>)</i>

*Sote-talvelujen rahoituksen ja tarvetekijöiden tutkimus

Väestö ja väestörakenne 1/7

KÄYTTÖTAPAUKSET: Hyvinvointialueen väestö ja väestörakenne (väestöjakauma)

Käyttötapausten kuvaus	Sote-järjestäjäjohtajana haluan tietää oman hyvinvointialueeni väestön ja väestörakenteen. Mikä on alueeni asukkaiden määrä, miten alueeni asukkaat jakautuvat mm. iän tai kielen suhteen sekä miten näiden ennustetaan kehittyvän. Lisäksi haluan verrata oman hyvinvointialueeni tilannetta muihin alueisiin tai koko maahan.
Tavoite/ tietotarve	<p>Tunnistaa hyvinvointialueeni väestön ja väestörakenteen vaikutukset alueeni sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeeseen.</p> <p>Väestön ja väestörakenteen muutoksia tarkastellaan itsenäisenä tietona, mutta myös suhteessa sosioekonomisten tekijöiden, palvelunkäytön, sairastavuuden sekä toimintakyky/suorituskyky-tiedon muutoksiin.</p> <p>Tarvetta kuvaavien tekijöiden yhteistarkastelun kautta pyritään tunnistamaan nykytilanne sekä ennakoimaan ja ennustamaan tulevaa palvelutarvetta ja siten muodostaa tarpeisiin vastaava palvelutarjooma resurssien optimaalinen käyttö huomioiden.</p>
Näytettävät tiedot	<p>Hyvinvointialueen väestö ja väestörakenne (väestöjakauma)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hyvinvointialueen väestö ja väestöennuste (ikävuosittain) • Hyvinvointialueen väestön ikärakenne * • Hyvinvointialueen väestön sukupuolijakauma * • Hyvinvointialueen väestön siviilisääty * • Hyvinvointialueen yksinasuvat asukkaat * • Hyvinvointialueen yhden aikuisen perheet * • Hyvinvointialueen ulkomaalaistaustaiset asukkaat<ul style="list-style-type: none"> • Taustamaa → tarkastelu tarvetutkimuksen mukaisesti * • Hyvinvointialueen muuta kuin suomea äidinkielenään puhuvat asukkaat • Hyvinvointialueen asukkaiden lukumäärä per neliökilometri * • Hyvinvointialueen asukkaiden keskimääräinen etäisyys lähimpään erikoissairaanhoidon päivystykseen* • Hyvinvointialueen yli 75-vuotiaat kotona asuvat asukkaat • Hyvinvointialueen syntyvyys <p>Tarkastelutasot ja käyttötiheys vaihtelevat (kts. tietosisältö)</p>
Käyttötapausten tarvittavat tietosisällöt (käsite, tietorakenne, käsittelysääntö)	Kts. seuraavat diat
Käyttötiheys	Hyvinvointialueen tarpeen mukaan.
Lopputulos	Sote-järjestäjäjohtajana ymmärrän hyvinvointialueeni väestön ja väestörakenteen ja sen muutoksen vaikutuksen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeeseen.
Muuta huomioitavaa	

*Sote-palvelujen rahoituksen ja tarvetekijöiden tutkimus

Mittauspisteet ja tietosisällöt

Väestö, väestörakenne	Väestö (lkm & ennuste)
Mittari	Hyvinvointialueen väestö ja väestöennuste
Mittaus	Väestömäärä kuukausittain/vuosittain, kuukauden/vuoden viimeinen päivä. Vuositasolla sekä aluetasolla. <i>Tietolähde: DVV, Julkishallinnon poiminta- ja päivityspalvelu.</i> Väestöennuste kuukausittain, viimeisin käytössä oleva ennuste. <i>Tietolähde: Tilastokeskus, väestöennuste11lj -- Väestörakenteen ennakkotiedot alueittain, 2021M01*-2021M09</i>
Tarvittavat tiedot	Asukkaiden määrä, asukkaan osoite alueella. <i>Tietolähde: DVV, Julkishallinnon poiminta- ja päivityspalvelu.</i> Ryhmittely: alue = hyvinvointialue, suuralue, seutukunta, maakunta, kunta ja postinumeroalue (väestö postinumero ja väestöennuste kunta tasolla) sekä ikäryhmittäin (katso seuraava mittari).
Laskentasääntö	Alueen asukkaiden määrä (lkm) sekä kasvuennuste (lkm)
	Ikä (lkm & % asukkaista)
Mittari	Hyvinvointialueen väestön ikärakenne
Mittaus	Väestön ikärakenne vuosittain, vuoden viimeinen päivä. Vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue ja kunta sekä postinumeroalue tasolla.
Tarvittavat tiedot	Henkilön ikä vuoden viimeinen päivä. <i>Tietolähde: DVV, Julkishallinnon poiminta- ja päivityspalvelu.</i> Ryhmittely: ikä 0-1, ikä 2-6, ikä 7-17, ikä 18-25, ikä 26-39, ikä 40-54, ikä 55-64, ikä 65-74, ikä 75-84, ikä 85-89 vuotta ja ikä yli 89-vuotta.
Laskentasääntö	Ikäryhmän asukkaiden määrä (lkm) ja (ikäryhmän asukkaiden määrä (lkm) / asukkaiden kokonaismäärä (lkm)) * 100
	Sukupuoli (lkm & % asukkaista)
Mittari	Hyvinvointialueen väestön sukupuolijakauma
Mittaus	Väestön sukupuolijakauma vuosittain, vuoden viimeinen päivä. Vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue, kunta sekä postinumeroalue tasolla.
Tarvittavat tiedot	Henkilön sukupuoli kuun viimeisenä päivänä. <i>Tietolähde: DVV, Julkishallinnon poiminta- ja päivityspalvelu.</i> Ryhmittely: mies tai nainen.
Laskentasääntö	Tiettyä sukupuolta olevien asukkaiden määrä (lkm) ja (tiettyä sukupuolta olevien asukkaiden määrä (lkm) / asukkaiden kokonaismäärä (lkm)) * 100
	Siviilisääty (lkm & % asukkaista)
Mittari	Hyvinvointialueen väestön siviilisääty
Mittaus	Vuosittain, vuoden viimeinen päivä. Vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue, kunta sekä postinumeroalue tasolla.
Tarvittavat tiedot	Henkilön siviilisääty kuun viimeisenä päivänä. <i>Tietolähde: DVV</i> Ryhmittely: naimisissa, naimaton, eronnut tai leski.
Laskentasääntö	Tiettyä siviilisäätyä olevien asukkaiden määrä (lkm) ja (tiettyä siviilisäätyä olevien asukkaiden määrä (lkm) / asukkaiden kokonaismäärä (lkm)) * 100

Mittauspisteet ja tietosisällöt

Väestö, väestörakenne	Yksinasuva (lkm & % asukkaista)
Mittari	Hyvinvointialueen yksinasuvat asukkaat
Mittaus	Vuosittain, vuoden viimeinen päivä. Vuositasolla sekä alueittain, hyvinvointialue, kunta ja postinumeroalue tasolla.
Tarvittavat tiedot	Yksin taloudessa asuvien asukkaiden lukumäärä kuun viimeisenä päivänä. <i>Tietolähde: DVV</i> (Ryhmittely: yksinasuva 75-84-vuotias, yksinasuva 85-89-vuotias ja yksinasuva yli 89-vuotias).
Laskentasääntö	$\frac{\text{Yksinasuvien asukkaiden määrä (lkm)}}{\text{Yksinasuvien asukkaiden määrä (lkm)} + \text{asukkaiden kokonaismäärä (lkm)}} * 100$
	Yhden aikuisen perhe (lkm & % perheistä)
Mittari	Hyvinvointialueen yhden aikuisen perheet
Mittaus	Vuosittain, vuoden viimeinen päivä. Vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue, kunta sekä postinumeroalue tasolla.
Tarvittavat tiedot	Yhden aikuisen perheiden (yksinhuoltaja ja alle 16 v lapsia) lukumäärä kuun viimeisenä päivänä. <i>Tietolähde: DVV</i>
Laskentasääntö	$\frac{\text{Yhden aikuisen perheiden määrä (lkm)}}{\text{Yhden aikuisen perheiden määrä (lkm)} + \text{perheiden kokonaismäärä (lkm)}} * 100$
	Taustamaa (lkm & % asukkaista)
Mittari	Hyvinvointialueen ulkomaalaistaustaiset asukkaat
Mittaus	Vuosittain, vuoden viimeinen päivä. Vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue, kunta sekä postinumeroalue tasolla.
Tarvittavat tiedot	Henkilön vanhempien taustamaa. Ulkomaalaistaustaiseksi luetaan, jos molemmat tai toinen tiedossa olevista vanhemmista syntynyt ulkomailla. <i>Tietolähde: DVV</i> Ryhmittely: OECD-maat, Lähi-Itä, Itä-Eurooppa, Aasia, muu maa.
Laskentasääntö	$\frac{\text{Ulkomaalaistaustaisten asukkaiden määrä (lkm)}}{\text{Ulkomaalaistaustaisten asukkaiden määrä (lkm)} + \text{asukkaiden kokonaismäärä (lkm)}} * 100$
	Äidinkieli (lkm & % asukkaista)
Mittari	Hyvinvointialueen asukkaan äidinkieli
Mittaus	Vuosittain, vuoden viimeinen päivä. Vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue, kunta sekä postinumeroalue tasolla.
Tarvittavat tiedot	Henkilön äidinkieli. <i>Tietolähde: DVV, Julkishallinnon poiminta- ja päivityspalvelu, ISO 639-1 kielikoodi (suomi, ruotsi, saame, muu kieli).</i>
Laskentasääntö	$\frac{\text{Muuta kuin suomea äidinkielenään puhuvien asukkaiden määrä (lkm)}}{\text{Muuta kuin suomea äidinkielenään puhuvien asukkaiden määrä (lkm)} + \text{asukkaiden kokonaismäärä (lkm)}} * 100$

Mittauspisteet ja tietosisällöt

Väestö, väestörakenne	Asukastiheys (asukasta / km²)
Mittari	Hyvinvointialueen asukkaiden lukumäärä per neliökilometri
Mittaus	Vuosittain, vuoden viimeinen päivä. Vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue, kunta sekä postinumeroalue tasolla.
Tarvittavat tiedot	Asukkaan osoite alueella, alueen pinta-ala (alue = hyvinvointialue, suuralue, seutukunta, maakunta, kunta ja postinumeroalue). <i>Tietolähde: DVV, Julkishallinnon poiminta- ja päivityspalvelu</i>
Laskentasääntö	Alueen asukkaiden määrä (lkm) / alueen pinta-ala (km ²)
	Etäisyys lähimpään erikoissairaanhoidon päivystykseen (keskimäärin km)
Mittari	Hyvinvointialueen asukkaiden keskimääräinen etäisyys lähimpään erikoissairaanhoidon päivystykseen
Mittaus	Vuosittain, vuoden viimeinen päivä. Vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue, kunta sekä postinumeroalue tasolla.
Tarvittavat tiedot	Asukkaan osoite alueella, erikoissairaanhoidon yksiköiden osoite. <i>Tietolähde: DVV, Julkishallinnon poiminta- ja päivityspalvelu.</i>
Laskentasääntö	Alueen asukkaiden etäisyys erikoissairaanhoidon päivystykseen (km) / asukkaiden määrä (lkm)
	Yli 75-vuotiaat kotona asuvat (lkm & % asukkaista)
Mittari	Hyvinvointialueen yli 75-vuotiaat kotona asuvat asukkaat
Mittaus	Yli 75-vuotiaiden määrä neljännesvuosittain, kuukauden viimeinen päivä sekä alueittain hyvinvointialue, kunta sekä postinumeroalue tasolla.
Tarvittavat tiedot	Asukkaan osoite alueella, asukkaan ikä (yli 75-vuotiaat) <i>Tietolähde: DVV, Julkishallinnon poiminta- ja päivityspalvelu.</i>
Laskentasääntö	Ikäryhmän asukkaiden määrä (lkm) ja (ikäryhmän asukkaiden määrä (lkm) / asukkaiden kokonaismäärä (lkm)) * 100
	Syntyvyys (lkm ja syntyvyysluku)
Mittari	Hyvinvointialueen syntyvyys
Mittaus	Elävänä syntyneiden määrä alueella, vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue- ja kuntatasolla.
Tarvittavat tiedot	Elävänä syntyneet alueella, <i>Tietolähde: Tilastokeskus: 12dy -- Väestömuutokset ja väkiluku alueittain, 1990-2020</i>
Laskentasääntö	Elävänä syntyneiden määrä (lkm) ja (syntyneiden lukumäärä (lkm) / keskiluku (lkm)) * 1000

Sosioekonomiset tekijät 2/7

KÄYTTÖTAPAUS: Hyvinvointialueen sosioekonomiset tekijät	
Käyttötapausten kuvaus	<p>Sote-järjestäjäjohtajana haluan tarkastella, millainen on oman hyvinvointialueeni väestön <i>sosioekonominen tilanne</i>. Sosioekonomista tilaa kuvaavia mittareita ovat mm. aineelliset voimavarat, kuten <i>tulot, varallisuus ja asumistaso</i>, ja niiden hankkimisen edellytykset, kuten <i>koulutus, ammatti ja asema työelämässä</i>.</p> <p>Haluan tietää, mikä on asukkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon tarpeeseen vaikuttavien <i>sosioekonomista tilaa kuvaavien tekijöiden</i> nykytilanne, miten se on kehittynyt ja miten sen ennustetaan jatkossa kehittyvän. Lisäksi haluan verrata oman hyvinvointialueeni tilannetta muihin alueisiin tai koko maahan.</p>
Tavoite/ tietotarve	<p>Tunnistaa hyvinvointialueen asukkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon tarpeeseen ja käyttöön vaikuttavat sosioekonomiset tekijät.</p> <p>Sosioekonomisia tekijöitä tarkastellaan itsenäisenä tietona, mutta myös suhteessa väestön ja väestörakenteen, palvelujen käytön, sairastavuuden sekä toimintakyky/suorituskyky-tiedon muutoksiin.</p> <p>Tarvetta kuvaavien tekijöiden yhteistarkastelun kautta pyritään tunnistamaan nykytilanne sekä ennakoimaan ja ennustamaan tulevaa palvelutarvetta ja siten muodostaa tarpeisiin vastaava palvelutarjoama resurssien optimaalinen käyttö huomioiden.</p>
Näytettävät tiedot	<p>Hyvinvointialueen sosioekonomiset tekijät</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hyvinvointialueen työttömät asukkaat * • Hyvinvointialueen opiskelevat asukkaat * • Hyvinvointialueen työkyvyttömyyseläkkeellä olevat asukkaat * • Hyvinvointialueen varusmiespalveluksessa olevat asukkaat * • Hyvinvointialueen asukkaiden koulutusaste * • Hyvinvointialueen asuntokunnan käytettävissä olevat tulot * • Hyvinvointialueen toimeentulotuen perusosaa saavat asukkaat * • Hyvinvointialueen Kelan korvaamien yksityisen sektorin palveluiden kustannukset (kaikki sairaanhoitokorvaukset) • Hyvinvointialueen Kelan korvaamien lääkkeiden kustannukset * • Hyvinvointialueen Kelan korvaamien yksityisten avopalveluiden kustannukset (pl. hammashoito) kustannukset * • Hyvinvointialueen Kelan korvaaman hammashoidon kustannukset * <p>Tarkastelutasot ja käyttöihteys vaihtelevat (kts. tietosisältö)</p>
Käyttötapausten tarvittavat tietosisällöt (käsite, tietorakenne, käsittelysääntö)	<p>Kts. seuraavat diat</p>
Käyttöihteys	
Lopputulos	<p>Sote-järjestäjäjohtajana tiedän, mitkä ovat hyvinvointialueeni asukkaiden sosioekonomisen tilanteen ja sen muutoksen vaikutuksen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeeseen.</p>
Muuta huomioitavaa	<p>Esimerkiksi: Tilastokeskus: Väestörakennetilasto & Paavo - Postinumeroalueittainen tilasto tai DVV</p>

Mittauspisteet ja tietosisällöt

Sosioekonomiset tekijät	Työllisyys (lkm & % asukkaista)
Mittari	Hyvinvointialueen työttömät asukkaat
Mittaus	Neljännesvuosittain, kuukauden viimeinen päivä. Neljännesvuosittain ja vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue ja kuntatasolla.
Tarvittavat tiedot	Työttömien asukkaiden määrä. <i>Tietolähde: Tilastokeskus, 12ti -- Työttömät työnhakijat ja avoimet työpaikat ammattiryhmän mukaan kk:n lopussa (1270), 2006M01-2021M08</i>
Laskentasääntö	Työttömien asukkaiden määrä (lkm) sekä (työttömien asukkaiden määrä (lkm) / asukkaiden kokonaismäärä (lkm)) * 100
	Opiskelijoita (lkm & % asukkaista)
Mittari	Hyvinvointialueen opiskelevat asukkaat
Mittaus	Neljännesvuosittain, kuukauden viimeinen päivä. Vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue ja kuntatasolla.
Tarvittavat tiedot	Opiskelijaterveydenhuollon piirissä olevien asukkaiden määrä. <i>Tietolähde: Tilastokeskus : 115b -- Väestö alueen, pääasiallisen toiminnan, sukupuolen, iän ja vuoden mukaan, 1987-2019</i>
Laskentasääntö	Täysipäiväisesti opiskelevien asukkaiden määrä (lkm) sekä (täysipäiväisesti opiskelevien asukkaiden määrä (lkm) / asukkaiden kokonaismäärä (lkm)) * 100
	Työkyvyttömyyseläkkeellä (lkm & % asukkaista)
Mittari	Hyvinvointialueen työkyvyttömyyseläkkeellä olevat asukkaat
Mittaus	Neljännesvuosittain, kuukauden viimeinen päivä. Neljännesvuosittain ja vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue ja kuntatasolla.
Tarvittavat tiedot	Työkyvyttömyys eläkkeellä olevien asukkaiden määrä. <i>Tietolähde: Kela, Kelan eläke-etuuden saajat ja keskimääräiset etuudet</i> Ryhmittely: ikä yli 54 tai alle 55 vuotta.
Laskentasääntö	Työkyvyttömyys eläkkeellä olevien asukkaiden määrä (lkm) sekä (työkyvyttömyys eläkkeellä olevien asukkaiden määrä (lkm) / asukkaiden kokonaismäärä (lkm)) * 100
	Varusmiehiä (lkm & % asukkaista)
Mittari	Hyvinvointialueen varusmiespalveluksessa olevat asukkaat
Mittaus	Neljännesvuosittain, kuukauden viimeinen päivä. Neljännesvuosittain ja vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue ja kuntatasolla.
Tarvittavat tiedot	Varusmiespalvelusta suorittavien asukkaiden määrä. <i>Tietolähde: Tilastokeskus : 115b -- Väestö alueen, pääasiallisen toiminnan, sukupuolen, iän ja vuoden mukaan, 1987-2019</i>
Laskentasääntö	Varusmiespalvelusta suorittavien asukkaiden määrä (lkm) sekä (varusmiespalvelusta suorittavien asukkaiden määrä (lkm) / asukkaiden kokonaismäärä (lkm)) * 100

Mittauspisteet ja tietosisällöt

Sosioekonomiset tekijät	Koulutusaste (lkm & % asukkaista)
Mittari	Hyvinvointialueen asukkaiden koulutusaste
Mittaus	Vuosittain, vuoden viimeinen päivä. Vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue, kunta ja postinumeroalue tasolla.
Tarvittavat tiedot	Asukkaiden määrä korkeimman perusasteen jälkeen suoritetun tutkinnon mukaan. <i>Tietolähde: Paavo – postinumeroaluetilasto, 12ez -- 2. Asukkaiden koulutusaste, 2019 (18 vuotta täyttänyt väestö)</i> Ryhmittely: ei perusasteen jälkeistä koulutusta, alemman asteen - ja ylemmän asteen koulutus.
Laskentasääntö	Asukkaiden määrä korkeimman perusasteen jälkeen suoritetun tutkinnon mukaan (lkm) sekä (Asukkaiden määrä korkeimman perusasteen jälkeen suoritetun tutkinnon mukaan (lkm) / asukkaiden kokonaismäärä (lkm)) * 100
Asuntokunnan käytettävissä olevat tulot kulutusyksikköä kohden (€ / kulutusyksikkö)	
Mittari	Hyvinvointialueen asuntokunnan käytettävissä olevat tulot
Mittaus	Vuosittain, vuoden viimeinen päivä. Vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue, kunta ja postinumeroalue tasolla.
Tarvittavat tiedot	Samassa asuntokunnassa vakituisesti asuvat henkilöt ja heidän ikä sekä asuntokunnan käytettävissä olevat tulot (käyttötulo/asuntokunnan kulutusyksiköiden määrällä). Asuntokunnan ensimmäinen aikuinen saa painon 1, jokainen seuraava täysi-ikäinen painon 0,7 ja alaikäiset painon 0,5. Tuloja mitataan jakamalla asuntokunnan käytettävissä olevat tulot (käyttötulo) asuntokunnan kulutusyksiköiden määrällä. Kyseessä on Eurostatin suosittama OECD:n kulutusyksikköasteikko. Käyttötulolla tarkoitetaan verotuksen jälkeistä nettotuloa, johon on lisätty merkittävimmät verottomat sosiaaliturvaetuudet ja tulonsiirrot. <i>Tietolähde: Paavo – postinumeroaluetilasto, 12f1 -- 3. Asukkaiden käytettävissä olevat rahatulot, 2019</i>
Laskentasääntö	Asuntokunnan käytettävissä olevat tulot (€) / kulutusyksiköiden määrällä (€)
Toimeentulotuen perusosan asiakkuus (lkm & % asukkaista)	
Mittari	Hyvinvointialueen toimeentulotuen perusosaa saavat asukkaat
Mittaus	Kuukauden viimeinen päivä. Kuukausi- ja vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue ja kunta tasolla.
Tarvittavat tiedot	Toimeentulotuen perusosaa saavien asukkaiden määrä. <i>Tietolähde: Kela, Kelan etuuksien saajat ja maksetut etuudet</i>
Laskentasääntö	Toimeentulotuen perusosaa saavien asukkaiden määrä (lkm) sekä (toimeentulotuen perusosaa saavien asukkaiden määrä (lkm) / asukkaiden kokonaismäärä (lkm)) * 100

Mittauspisteet ja tietosisällöt

Sosioekonomiset tekijät	Kelan korvaamien yksityisen sektorin palveluiden kustannukset (€ & € per 1000 asukasta)
Mittari	Hyvinvointialueen asukkaiden Kelan korvaamien yksityisen sektorin palveluiden kustannukset (kaikki sairaanhoitokorvaukset)
Mittauspisteet	Kuukauden viimeinen päivä. Kuukausi- ja vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue ja kunta tasolla.
Tarvittavat tiedot	Kelan korvaamien yksityisen sektorin palveluiden kustannukset (€). <i>Tietolähde: Kela, Kelasto - Sairaanhoitokorvausten saajat ja maksetut korvaukset</i>
Laskentasääntö	Kelan korvaamien yksityisen sektorin palveluiden kustannukset (€) sekä Kelan korvaamien yksityisen sektorin palveluiden kustannukset (€) per 1000 asukasta
	Kelan korvaamien lääkkeiden kustannukset (€ & € per 1000 asukasta)
Mittari	Hyvinvointialueen asukkaiden Kelan korvaamien lääkkeiden kustannukset
Mittauspisteet	Kuukauden viimeinen päivä. Kuukausi- ja vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue ja kunta tasolla.
Tarvittavat tiedot	Kelan korvaamien lääkkeiden kustannukset (€). <i>Tietolähde: Kela, Kelasto - Sairaanhoitokorvausten saajat ja maksetut korvaukset</i>
Laskentasääntö	Kelan korvaamien lääkkeiden kustannukset (€) sekä Kelan korvaamien lääkkeiden kustannukset (€) / per 1000 asukasta
	Kelan korvaamien yksityisten avopalveluiden kustannukset (pl. hammashoito) (€ & € per 1000 asukasta)
Mittari	Hyvinvointialueen asukkaiden Kelan korvaamien yksityisten avopalveluiden kustannukset (pl. hammashoito) kustannukset
Mittauspisteet	Kuukauden viimeinen päivä. Kuukausi- ja vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue ja kunta tasolla.
Tarvittavat tiedot	Kelan korvaamien yksityisten avopalveluiden kustannukset (pl. hammashoito) (€). <i>Tietolähde: Kela, Kelasto - Sairaanhoitokorvausten saajat ja maksetut korvaukset</i>
Laskentasääntö	Kelan korvaamien yksityisten avopalveluiden kustannukset (pl. hammashoito) sekä Kelan korvaamien yksityisten avopalveluiden kustannukset (pl. hammashoito) (€) per 1000 asukasta
	Kelan korvaaman hammashoidon kustannukset (€ & € per 1000 asukasta)
Mittari	Hyvinvointialueen asukkaiden Kelan korvaaman hammashoidon kustannukset
Mittauspisteet	Kuukauden viimeinen päivä. Kuukausi- ja vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue ja kunta tasolla.
Tarvittavat tiedot	Kelan korvaaman hammashoidon kustannukset (€). <i>Tietolähde: Kela, Kelasto - Sairaanhoitokorvausten saajat ja maksetut korvaukset</i>
Laskentasääntö	Kelan korvaaman hammashoidon kustannukset (€) sekä Kelan korvaaman hammashoidon kustannukset (€) per 1000 asukasta

Itsestä huolehtiminen 3/7

Itsestä huolehtiminen

Kuvaus	<p>Sote-järjestäjäjohtaja haluan tietää/tunnistaa hyvinvointialueen asukkaiden <i>itsensä huolehtimisen tekijät</i>, joilla on vaikutusta asukkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon tarpeeseen.</p> <p>Haluan tarkastella yksilöiden toimia sekä edellytyksiä ylläpitää ja parantaa hyvinvointiaan.</p> <p>Haluan tietää, miten yksilöiden fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn ylläpitäminen ja vahvistaminen vaikuttaa esimerkiksi elämäntapojen ja vapaa-ajan toimintojen sekä arkitaitojen, ansiotyön, opiskelun ja raha-asioiden hoitamiseen.</p>
Tavoite / tietotarve	Saada tieto hyvinvointialueen asukkaiden itsensä huolehtimisen tekijöistä, joilla on vaikutusta asukkaiden sosiaali- ja terveystalveluiden tarpeeseen.
Näytettävät tiedot	
Tarvittavat tietosisällöt (käsite, tietorakenne, käsittelysääntö)	
Käyttöiheys	
Lopputulos	
Muuta huomioitavaa	

Palveluhistoria (palvelujen käyttö) 4/7

KÄYTTÖTAPAUS: Hyvinvointialueen asiakkaiden sosiaali- ja terveystalvelujen käyttö palveluittain (Palveluhistoria)

Käyttötapauksen kuvaus	<p>Sote-järjestäjäjohtajana haluan tietää oman hyvinvointialueeni asukkaiden aiemman <i>sosiaali- ja terveystalvelujen käyttöhistorian</i> (palveluhistoria).</p> <p>Millainen on palveluiden käytön nykytilanne, miten se on kehittynyt ja miten sen perusteella ennustetaan alueen asukkaiden palvelutarpeen jatkossa kehittyvän. Tarkastelussa huomioidaan strategian mukaisten tavoitteiden ja toimenpiteiden vaikutukset ja vaikuttavuus asukkaiden palvelujen käyttöön. Lisäksi haluan verrata oman hyvinvointialueeni palvelujen käytön tilannetta muihin alueisiin tai koko maahan.</p>
Tavoite/ tietotarve	<p>Saada tieto hyvinvointialueen asukkaiden nykyistä ja tulevaa palvelutarvetta määrittelevästä sosiaali- ja terveystalveluiden käytöstä (palveluhistoriasta).</p> <p>Palvelujenkäyttöä tarkastellaan itsenäisenä tietona, mutta myös suhteessa väestön ja väestörakenteen, sosioekonomisten tekijöiden, sairastavuuden sekä toimintakyky/suorituskyky-tiedon muutoksiin.</p> <p>Tarvetta kuvaavien tekijöiden yhteistarkastelun kautta pyritään tunnistamaan nykytilanne sekä ennakoimaan ja ennustamaan tulevaa palvelutarvetta ja siten muodostaa tarpeisiin vastaava palvelutarjooma resurssien optimaalinen käyttö huomioiden.</p>
Näytettävät tiedot	<p>Hyvinvointialueen asiakkaiden sosiaali- ja terveystalvelujen käyttö palveluittain</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalvelujen asiakkaat • Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalvelujen asiakkaiden suoritteet • Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalvelujen asiakkaiden käyntisyty/diagnoosit<ul style="list-style-type: none"> • Tarvetutkimuksen mukaiset palvelut * <p>Tarkastelutasot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Palveluittain (lähde)<ul style="list-style-type: none"> • Tarvetutkimuksen mukaiset palvelut * • Palvelurakenteen mukaisesti: ennaltaehkäisevä, avo-, asumis-, laitospalvelu • Asiakkuussegmenteittäin: lapset ja nuoret, työikäiset, iäkkäät, vammaiset, mielenterveys- ja päihdeasiakkaat • Organisaatiohierarkian mukaisesti • Alueittain • Ajanjaksoittain <p>Tarkastelutasot ja käyttötiheys vaihtelevat (kts. tietosisältö)</p>
Käyttötapauksen tarvittavat tietosisällöt (käsite, tietorakenne, käsittelysääntö)	<p>Kts. seuraavat diat</p>
Käyttötiheys	<p>Hyvinvointialueella tarpeen mukaan.</p>
Lopputulost	<p>Sote-järjestäjäjohtajana tiedän, millainen on oman hyvinvointialueeni asukkaiden sosiaali- ja terveystalvelujen käyttö (palveluhistoria) ja sen vaikutus sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeeseen.</p>
Muuta huomioitavaa	

Mittauspisteet ja tietosisällöt

Palveluhistoria	Asiakasmäärä (lkm & % asukkaista)
Mittari	Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalouden asiakkaat
Mittaus	Päivittäin. Kuukausi- ja vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue, kunta ja postinumeroalue tasolla.
Tarvittavat tiedot	Palveluiden asiakkaat. <i>Tietolähde: Hyvinvointialueen omat asiakas- ja potilastietojärjestelmät</i> Ryhmittely: <ul style="list-style-type: none"> • Palveluittain (lähde) • Palvelurakenteen mukaan: ennaltaehkäisevä, avo-, asumis-, laitospalvelu. • Asiakkuussegmenteittäin: lapset ja nuoret, työikäiset, ikäihmiset, vammaiset, mielenterveys- ja päihdeasiakkaat • Organisaatiohierarkian mukaisesti
Laskentasääntö	Asiakasmäärä (lkm) sekä % asukkaista
Suoritemäärät (lkm & % asiakkaita)	
Mittari	Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalouden asiakkaiden suoritteet
Mittaus	Päivittäin. Kuukausi- ja vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue, kunta ja postinumeroalue tasolla
Tarvittavat tiedot	Suoritteet. <i>Tietolähde: Hyvinvointialueen omat asiakas- ja potilastietojärjestelmät</i> Ryhmittely: <ul style="list-style-type: none"> • Palveluittain (lähde) • Diagnooseittain • Asiakkuussegmenteittäin: lapset ja nuoret, työikäiset, ikäihmiset, vammaiset, mielenterveys- ja päihdeasiakkaat • Suoritteittain: Terveystalouden ja sosiaalihuollon käsitelmän mukaiset suoritteet.
Laskentasääntö	Suoritemäärä (lkm) sekä % asiakkaita

Mittauspisteet ja tietosisällöt

Palveluhistoria	Käyntisyiden lukumäärä luokittain (koodeittain) (lkm & % asiakkaista)
Mittari	Hyvinvointialueen asiakkaiden sosiaali- ja terveystietojen käyntisyöt/diagnoosit
Mittaus	Päivittäin. Kuukausi- ja vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue, kunta ja postinumeroalue tasolla
Tarvittavat tiedot	<p>Käyntien lukumäärä päivittäin. <i>Tietolähde: Hyvinvointialueen omat asiakas- ja potilastietojärjestelmät</i></p> <p>Ryhmittely:</p> <p>Luokitus: Sosiaalihuollon asia Tuotanto - Koodistopalvelin (kanta.fi)</p> <p>Luokitus: Sosiaalihuolto - Tuen tarve Tuotanto - Koodistopalvelin (kanta.fi): Sosiaalihuollon asiakasasiakirjoissa: Ennakollinen lastensuojeluilmoitus, lääkäiden, Lapsen ja perheen, Päihdehuollon, Työikäisten, Sosiaalihuollon ja Vammaispalveluiden palvelutarpeen arvio; Sosiaalihuollon tarpeesta tehdyn ilmoituksen tai yhteydenoton arvio; Yhteydenotto sosiaalihuollosta vastaavaan viranomaiseen</p> <p>Luokitus: Lastensuojeluasian syy - Tuotanto - Koodistopalvelin (kanta.fi): Sosiaalihuollon asiakasasiakirjoissa: Lastensuojeluilmoituksen arvio, Päätös lapsen huostaanotosta ja sijaishuollosta, Päätös lapsen kiireellisen sijoituksen jatkamisesta, Päätös lapsen kiireellisestä sijoituksesta, Päätös lastensuojelun avohuollon sijoituksesta</p> <p>Luokitus: Perusterveydenhuolto ICPC2: Tuotanto - Koodistopalvelin (kanta.fi).</p>
Laskentasääntö	Lukumäärä (lkm) sekä % asiakkaista

Sairastavuus 5/7

KÄYTTÖTAPAUS: Hyvinvointialueen väestön sairastavuus

Käyttötapauksen kuvaus	<p>Sote-järjestäjänjohtajana haluan tietää hyvinvointialueen väestön <i>sairastavuuden</i>.</p> <p>Millainen on sairastavuuden nykytilanne, miten se on kehittynyt ja miten sen perusteella ennustetaan alueen asukkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen jatkossa kehittyvän. Tarkastelussa huomioidaan strategian mukaisen tavoitteiden ja toimenpiteiden vaikutukset ja vaikuttavuus asukkaiden sairastavuuteen.</p> <p>Lisäksi haluan verrata oman hyvinvointialueeni tilannetta muihin alueisiin tai koko maahan.</p>
Tavoite/ tietotarve	<p>Saada tieto hyvinvointialueen asukkaiden sairastavuudesta ja sen mukaisesta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeesta.</p> <p>Sairastavuutta tarkastellaan itsenäisenä tietona, mutta myös suhteessa väestön ja väestörakenteen, sosioekonomisten tekijöiden, palvelunkäytön sekä toimintakyky/suorituskyky-tiedon muutoksiin.</p> <p>Tarvetta kuvaavien tekijöiden yhteistarkastelun kautta pyritään tunnistamaan nykytilanne sekä ennakoimaan ja ennustamaan tulevaa palvelutarvetta ja siten muodostaa tarpeisiin vastaava palvelutarjooma resurssien optimaalinen käyttö huomioiden.</p>
Näytettävät tiedot	<p>Hyvinvointialueen väestön sairastavuus</p> <ul style="list-style-type: none"> Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalouden asiakkaiden diagnoosit<ul style="list-style-type: none"> Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalouden asiakkaiden kansansairausdiagnoosit Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalouden asiakkaiden diagnoosit tarvetutkimuksen mukaisesti * Hyvinvointialueen väestön sairastavuus sairastavuusindeksin mukaan <p>Tarkastelutasot:</p> <ul style="list-style-type: none"> Palveluittain (lähde) Palvelurakenteen mukaisesti: ennaltaehkäisevä, avo-, asumis-, laitospalvelu Organisaatiohierarkian mukaisesti Alueittain Ajanjaksoittain Hyvinvointialueen väestön sairastavuus sairastavuusindeksin mukaan <p>Tarkastelutasot:</p> <ul style="list-style-type: none"> Alueittain Ajanjaksoittain <p>Tarkastelutasot ja käyttöihteys vaihtelevat (kts. tietosisältö)</p>
Käyttötapauksen tarvittavat tietosisällöt (käsite, tietorakenne, käsittelysääntö)	<p>Kts. seuraavat diat</p>
Käyttöihteys	<p>Hyvinvointialueella tarpeen mukaan.</p>
Lopputulos	<p>Sote-järjestäjäjohtajana tiedän, millainen on oman hyvinvointialueeni väestön <i>sairastavuus</i> ja miten se vaikuttaa alueeni sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeeseen.</p>
Muuta huomioitavaa	

Mittauspisteet ja tietosisällöt

Sairastavuus	Diagnoosien määrä (lkm & % asukkaista)
Mittari	Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalouden asiakkaiden diagnoosit
Mittaus	Päivittäin. Kuukausi- ja vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue, kunta ja postinumeroalue tasolla.
Tarvittavat tiedot	Diagnoosit. <i>Tietolähde: Hyvinvointialueen omat asiakas- ja potilastietojärjestelmät</i> Ryhmittely: Diagnoosiryhmät ICD10: Tuotanto - Koodistopalvelin (kanta.fi) Perusterveydenhuollon luokitus ICPC2: Tuotanto - Koodistopalvelin (kanta.fi)
Laskentasääntö	Lukumäärä (lkm) sekä % asukkaista
Diagnoosit keskeisistä kansansairauksista (lkm & % asukkaista)	
Mittari	Hyvinvointialueen asiakkaiden sosiaali- ja terveystalouden kansansairausdiagnoosit
Mittaus	Päivittäin. Kuukausi- ja vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue, kunta ja postinumeroalue tasolla.
Tarvittavat tiedot	Diagnoosit. <i>Tietolähde: Hyvinvointialueen omat asiakas- ja potilastietojärjestelmät</i> Ryhmittely: Diagnoosit: sydän- ja verisuonitaudit, diabetes, astma ja allergia, krooniset keuhkosairaudet, syöpäsairaudet, muistisairaudet, tuki- ja liikuntaelämistön sairaudet ja mielenterveyden ongelmat . Diagnoosiryhmät ICD10: Tuotanto - Koodistopalvelin (kanta.fi) Perusterveydenhuollon luokitus ICPC2: Tuotanto - Koodistopalvelin (kanta.fi) .
Laskentasääntö	Lukumäärä (lkm) sekä % asukkaista
Diagnoosien määrä tarvetutkimuksen mukaisesti (lkm & % asukkaista)	
Mittari	Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalouden asiakkaiden diagnoosit tarvetutkimuksen mukaisesti
Mittaus	Päivittäin. Kuukausi- ja vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue, kunta ja postinumeroalue tasolla.
Tarvittavat tiedot	Diagnoosit. <i>Tietolähde: Hyvinvointialueen omat asiakas- ja potilastietojärjestelmät</i> Ryhmittely: Tarvetutkimuksen mukaiset diagnoosit; sairausluokituksen määrittely, taulukko L1, s. 80-82: Sote-rahoituksen tarvevakiointi (julkari.fi) Diagnoosiryhmät ICD10: Tuotanto - Koodistopalvelin (kanta.fi) Perusterveydenhuollon luokitus ICPC2: Tuotanto - Koodistopalvelin (kanta.fi)
Laskentasääntö	Lukumäärä (lkm) sekä % asukkaista

Mittauspisteet ja tietosisällöt

	Sairastavuusindeksi
Mittari	Hyvinvointialueen väestön sairastavuus sairastavuusindeksin mukaan
Mittaus	Vuositasolla sekä alueittain.
Tarvittavat tiedot	Kuvaus tilastosta THL:n sairastavuusindeksi – THL . Tietolähde: THL
Laskentasääntö	

Toimintakyky/ Suorituskyky 6/7

KÄYTTÖTAPAUS: Hyvinvointialueen asiakkaiden toimintakyky/suorituskyky

Käyttötapausten kuvaus	<p>Sote-järjestäjäjohtajana haluan tunnistaa oman hyvinvointialueeni asukkaiden <i>toimintakyky/suorituskyvyn</i> vaikutuksen sosiaali- ja terveydenhuollon tarpeeseen ja palveluiden käyttöön.</p> <p>Toimintakyky tarkoittaa ihmisen fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia edellytyksiä selviytyä hänelle itselleen merkityksellisistä ja välttämättömistä jokapäiväisen elämän toiminnoista – työstä, opiskelusta, vapaa-ajasta ja harrastuksista, itsestä ja toisista huolehtimista – siinä ympäristössä, jossa hän elää. (https://thl.fi/fi/web/toimintakyky/mita-toimintakyky-on)</p>
Tavoite/ tietotarve	<p>Saada tieto sosiaali- ja terveydenhuollon tarpeeseen ja palveluiden käyttöön vaikuttavasta hyvinvointialueen asukkaiden toiminta-/suorituskyvyn tasosta sosiaali- ja terveystaloudessa käytössä olevien toimintakykymittarien kautta (RAI-palvelutarpeenarviointi).</p> <p>Toimintakyky-/suorituskykytietoa tarkastellaan itsenäisenä tietona, mutta myös suhteessa muihin tarpeeseen vaikuttaviin tekijöihin.</p> <p>Tarvetta kuvaavien tekijöiden yhteistarkastelun kautta pyritään tunnistamaan nykytilanne sekä ennakoimaan ja ennustamaan tulevaa palvelutarvetta ja siten muodostaa tarpeisiin vastaava palvelutarjooma resurssien optimaalinen käyttö huomioiden.</p>
Näytettävät tiedot	<p>Hyvinvointialueen asiakkaiden toimintakyky/suorituskyky</p> <ol style="list-style-type: none"> RAI – palvelutarpeen mukaisesti arvioidut sote:n asiakkaat ja arvioinnin tulos palveluittain<ul style="list-style-type: none"> RAI – Kotihoito* RAI – Pitkäaikaishoito* RAI – Mielensterveys RAI – Lasten ja nuorten mielensterveys- ja kehitysvammatyö RAI – Sairaalahoido RAI – Kehitysvammatyö <ol style="list-style-type: none"> RAI-arvioidun asiakkaiden määrä suhteessa palvelun kaikkiin asiakkaisiin Maple-mittarin (1–5) luokkiin sijoittuvat RAI-arvioidut asiakkaat palveluittain<ul style="list-style-type: none"> Luokkiin 4-5 sijoittuvat asiakkaat Hyvinvointialueen asiakkaan tai potilaan toimintakykyhavainto <p>Tarkastelutasot ja käyttöihteys vaihtelevat (kts. tietosisältö)</p> <p><i>* Lain ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveys-palveluista (980/2012) mukaan kunnilla on velvollisuus käyttää iäkkään henkilön palvelutarpeiden ja toimintakyvyn arvioinnissa RAI-arviointivälineistöä. Kuntien on aloitettava RAI-välineistön käyttö viimeistään siirtymäajan päättyessä 1.4.2023. (Lähde: <u>Tietoa RAI-järjestelmästä - Ikääntyminen – THL</u>)</i></p>
Käyttötapausten tarvittavat tietosisällöt (käsite, tietorakenne, käsittelysääntö)	<p>Kts. seuraavat diat</p>
Käyttöihteys	<p>Hyvinvointialueella tarpeen mukaan.</p>
Lopputulokset	<p>Sote-järjestäjäjohtajana tunnistan oman hyvinvointialueeni asukkaiden toimintakyky/suorituskyvyn vaikutuksen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeeseen ja palveluiden käyttöön.</p>

Mittauspisteet ja tietosisällöt

Toimintakyky/suorituskyky	Palvelutarpeen arvio ja asiakasohjaus (lkm & % asiakkaita)
Mittari	RAI – Palvelutarpeen arvion ja asiakasohjauksen saaneet asiakkaat (palveluittain)
Mittaus	Päivittäin. Kuukausi- ja vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue, kunta ja postinumeroalue tasolla.
Tarvittavat tiedot	RAI-arvioituja asiakkaiden lukumäärä. <i>Tietolähde: Hyvinvointialueen omat asiakas- ja potilastietojärjestelmät</i>
Laskentasääntö	RAI-arvioituja asiakkaita (lkm) sekä (RAI-arvioituja asiakkaita (lkm) / kaikkien asiakkaiden määrä (lkm)) * 100
	Asiakkaan palvelutarve (lkm & % asiakkaita)
Mittari	MAPLe-mittarin (1–5) luokkiin sijoittuvat asiakkaat palveluittain
Mittaus	Päivittäin. Kuukausi- ja vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue, kunta ja postinumeroalue tasolla.
Tarvittavat tiedot	Palvelutarveluokitusarvo 1-5. interRAI-HC. Ryhmittely: palveluittain. <i>Tietolähde: Hyvinvointialueen omat asiakas- ja potilastietojärjestelmät</i>
Laskentasääntö	Lukumäärä luokittain (lkm) sekä (lukumäärä luokittain (lkm) / kaikkien asiakkaiden määrä (lkm)) * 100
	Muut mahdolliset
	Kotihoito (lkm & % asiakkaita)
Mittari	RAI – Kotihoitoa saaneiden asiakkaiden osuus asiakkaita
Mittaus	Päivittäin. Kuukausi- ja vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue, kunta ja postinumeroalue tasolla.
Tarvittavat tiedot	Kotihoidon palveluja saaneiden asiakkaiden osuus (%). <i>Tietolähde: Hyvinvointialueen omat asiakas- ja potilastietojärjestelmät</i> Säännöllisen palvelun asiakkaiden osuus (%), jotka saavat kotihoitopalvelua vähintään 3.5 tuntia viikossa. RAI-HC: P1 [a, b, c] <i>Palvelutunneiksi lasketaan perushoitajan/lähihoitajan (P1a), sairaanhoitajan/terveydenhoitajan (P1b) ja kotiavustajan/kodinhoitajan (P1c) asiakkaalle annettu aika.</i> Päivystyspoliklinikalla viimeisen 90 vuorokauden aikana käyneiden asiakkaiden osuus (%). Käynti ei ole kestänyt yön yli. RAI-HC: P4b
Laskentasääntö	Säännöllisen palvelun asiakkaiden osuus (lkm) sekä (säännöllisen palvelun asiakkaiden osuus (lkm) / kaikkien asiakkaiden määrä (lkm)) * 100
	Mielenterveystyö (lkm & % asiakkaita)
Mittari	RAI – Mielenterveystyö asiakkaiden osuus asiakkaita
Mittaus	Päivittäin. Kuukausi- ja vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue, kunta ja postinumeroalue tasolla. <i>Tietolähde: Hyvinvointialueen omat asiakas- ja potilastietojärjestelmät</i>
Tarvittavat tiedot	Psykiatrisen sairauden diagnoosin saaneiden osuus (%). Diagnooseista on huomioitu mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt (ICD-10 F-pääluokka), lukuun ottamatta dementiaa, kehitysvammaisuuteen ja kehityshäiriöihin liittyvät diagnoosit. Ryhmittely: Diagnoosiryhmät ICD10: Tuotanto - Koodistopalvelin (kanta.fi)
Laskentasääntö	Psykiatrisen sairauden diagnoosin saaneiden määrä (lkm) sekä (psykiatrisen sairauden diagnoosin saaneiden määrä (lkm) / kaikkien asiakkaiden määrä (lkm)) * 100

Mittauspisteet ja tietosisällöt

Toimintakyky/suorituskyky	Lasten ja nuorten mielenterveys- ja kehitysvammatyö (lkm & % asiakkaista)
Mittari	RAI – Lasten ja nuorten mielenterveys- ja kehitysvammatyö asiakkaat
Mittaus	Päivittäin. Kuukausi- ja vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue, kunta ja postinumeroalue tasolla.
Tarvittavat tiedot	Psykiatrisen sairauden diagnoosin saaneiden asiakkaiden määrä. <i>Tietolähde: Hyvinvointialueen omat asiakas- ja potilastietojärjestelmät</i> Diagnoosiryhmät ICD10: Tuotanto - Koodistopalvelin (kanta.fi)
Laskentasääntö	Psykiatrisen sairauden diagnoosin saaneet asiakkaat (lkm) sekä (psykiatrisen sairauden diagnoosin saaneet asiakkaat (lkm) / kaikkien asiakkaiden määrä (lkm)) * 100
	Sairaalahoito (lkm & % asiakkaista)
Mittari	RAI – Sairaalahoidossa olleet asiakkaat
Mittaus	Päivittäin. Kuukausi- ja vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue, kunta ja postinumeroalue tasolla
Tarvittavat tiedot	Sairaalahoidossa vähintään yön yli viimeisen 90 vuorokauden aikana olleiden asiakkaiden osuus (%). <i>Tietolähde: Hyvinvointialueen omat asiakas- ja potilastietojärjestelmät</i>
Laskentasääntö	Sairaalahoidossa vähintään yön yli viimeisen 90 vuorokauden aikana olleiden asiakkaiden lukumäärä (lkm) sekä (sairaalahoidossa vähintään yön yli viimeisen 90 vuorokauden aikana olleiden asiakkaiden lukumäärä (lkm) / kaikkien asiakkaiden määrä (lkm)) * 100
	Kehitysvammatyö lukumäärä (lkm & % asiakkaista)
Mittari	RAI - Kehitysvammatyö asiakkaat
Mittaus	Päivittäin. Kuukausi- ja vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue, kunta ja postinumeroalue tasolla.
Tarvittavat tiedot	Asiakkaiden keskimääräinen suoriutumiskyky neljästä päivittäisestä toiminnosta (liikkuminen, ruokailu, wc:n käyttö, henkilökohtainen hygienia). Arkisuoriutuminen (ADL-H 0–6). <i>Tietolähde: Hyvinvointialueen omat asiakas- ja potilastietojärjestelmät</i> Lukumäärä luokitain.
Laskentasääntö	Lukumäärä luokitain (lkm) sekä (lukumäärä luokitain (lkm) / kaikkien asiakkaiden määrä (lkm)) * 100
	Pitkäaikaishoito (lkm & % asiakkaista)
Mittari	RAI – Pitkäaikaishoito asiakkaiden osuus asiakkaista
Mittaus	Päivittäin. Kuukausi- ja vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue, kunta ja postinumeroalue tasolla.
Tarvittavat tiedot	Ympäri vuorokautisessa hoidossa olleiden asiakkaiden osuus (%). <i>Tietolähde: Hyvinvointialueen omat asiakas- ja potilastietojärjestelmät</i> Dementiadiagnoosin saaneiden osuus (%). ICD-10 diagnoosikoodien haussa käytetään seuraavia koodeja: F00, F01, F02, F03, G30, F05.1, F10.73, F11.73, F14.73, F16.73, F18.73, F19.73. Diagnoosiryhmät ICD10: Tuotanto - Koodistopalvelin (kanta.fi)
Laskentasääntö	Dementiadiagnoosin saaneiden määrä (lkm) sekä (dementiadiagnoosin saaneiden määrä (lkm) / kaikkien asiakkaiden määrä (lkm)) * 100

Mittauspisteet ja tietosisällöt

Toimintakykyhavainto	
Mittari	Hyvinvointialueen asiakkaan tai potilaan toimintakykyhavainto
Mittaus	Päivittäin. Kuukausi- ja vuositasolla sekä alueittain hyvinvointialue, kunta ja postinumeroalue tasolla.
Tarvittavat tiedot	<p>Ryhmittely: Sosiaalihuolto - Merkintä toimintakyvystä: Sosmeta - Asiakirjarakenteet - Merkintä toimintakyvystä (thl.fi) (luonnos) Toimintakykyhavainnon aihekoodi: Luokitus: Koodistopalvelin: THL - ICF Toimintakykykäsitteiden luokitus 1.2.246.537.6.48, Tuotanto - Koodistopalvelin (kanta.fi), THL - Tautiluokitus ICD-10 1.2.246.537.6.1, Tuotanto - Koodistopalvelin (kanta.fi)</p> <p>Toimintakykyhavainnon aihekoodin ICF-tarkenne: Luokitus: Koodistopalvelin: THL - ICF-toimintakykytarkenteet 1.2.246.537.6.51, https://koodistopalvelu.kanta.fi/codeserver/pages/classification-view-page.xhtml?classificationKey=2444&versionKey=2724</p>
Laskentasääntö	Lukumäärä luokittain (lkm) sekä (lukumäärä luokittain (lkm) / kaikkien asiakkaiden määrä (lkm)) * 100

Sosiaali- ja terveydenhuollon tarvetta määrittävien tekijöiden yhteen tarkastelu

---

→ Hyvinvointialueen väestön
sosiaali- ja terveydenhuollon
tarpeen kuvaus

Esimerkki

Tarve 7/7

(tarvetta määrittävien tekijöiden yhteen tarkastelu)

KÄYTTÖTAPAUUS: Palvelutarve

Käyttötapausten kuvaus	Sote-järjestäjäjohtajana haluan tarkastella ja ennakoida hyvinvointialueen väestön tulevaa tarvetta.
Tavoite/ tietotarve	<p>Sote-järjestäjäjohtajana haluan ennakoida palveluhistoriatiedon ja muiden tarvetekijöiden sekä väestöennusteen perusteella tulevaa palveluiden tarvetta hyvinvointialueella.</p> <p>Tarvetta kuvaavien tekijöiden yhteistarkastelun kautta pyritään tunnistamaan nykytilanne ja ennakoimaan tulevaa palvelutarvetta ja muodostamaan tarpeisiin vastaava palvelutarjoama ja palvelutarjonta resurssien optimaalinen käyttö huomioiden.</p>
Näytettävät tiedot	<ol style="list-style-type: none"> 1. Väestöennuste (tarv. suunnitteluvuosien väestökehitys suhteessa viralliseen väestöennusteeseen huomioiden aikaisempien vuosien trendi) ikäryhmittäin 2. Palveluiden käytön skenaariot (suunnitteluvuosien palvelukäyttö ja asiakkuuksien kehitys suhteessa palveluhistoriaan ja muihin vaikuttaviin tekijöihin) 3. Lasketaan palveluhistorian ja siihen vaikuttavien tekijöiden kautta muodostuneen palveluiden käytön skenaario suhteessa väestöennusteeseen. (Dia 36 ns. 0-tason skenaario)
Käyttötapausten tarvittavat tietosisällöt (käsite, tietorakenne, käsittelysääntö)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Väestö, virallinen väestöennuste ikäryhmittäin 2. Hyvinvointialueen asiakkaiden sosiaali- ja terveystarpeiden käyttö palveluittain<ul style="list-style-type: none"> • Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystarpeiden asiakkaat • Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystarpeiden asiakkaiden suoritteet • Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystarpeiden asiakkaiden käyntisytyt/ diagnoosit <p>Palveluiden käytön tarkastelutasot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Palveluittain • Asiakkuussegmenteittäin: lapset ja nuoret, työikäiset, iäkkäät <p>Kts. seuraavat diat</p>
Käyttötiheys	Hyvinvointialueella tarpeen mukaan.
Lopputulokset	Sote-järjestäjäjohtajana tiedän, millainen on oman hyvinvointialueeni asukkaiden palveluiden tarve ja väestörakenne nyt ja tulevaisuudessa sekä ymmärrän, miten se vaikuttaa alueeni palvelutarjontaan ja resurssien kohdentamiseen
Muuta huomioitavaa	

Väestön tulevan tarpeen ennakointi ja arviointi

1. Tarkastellaan väestöä ja väestön ja väestörakenteen kehitystä (Käyttötapaus 1/7).
2. Tarkastellaan tarpeeseen vaikuttavia sosioekonomisia tekijöitä (Käyttötapaus 2/7) sekä väestön sairastavuutta ja niiden muutosta (Käyttötapaus 5/7).
3. Kuvataan asiakkaiden aikaisempaa palvelukäyttöä ja käytön syitä palveluittain ja asiakkuussegmenteittäin (Käyttötapaus 4/7). Kuvataan asiakkaiden palvelukäytön rinnalla asiakkaiden palveluiden tarvetta kuvaavia tunnuslukuja (toimintakyky/suorituskyky) ja niiden muutosta (Käyttötapaus 6/7).
4. Muodostetaan/ Otetaan käyttöön suunnitteluvuosien väestöennuste suhteessa viralliseen väestöennusteeseen huomioiden aikaisempien vuosien trendi ikäryhmittäin (Käyttötapaus 7/7).
5. Muodostetaan palveluhistorian = asiakkaiden aikaisemman palvelunkäytön perusteella ennuste palvelukäytöstä ja asiakkuuksista suunnitteluvuosille. Huomioidaan ennusteessa palvelukohtaisesti muutokset sosioekonomisissa tekijöissä ja sairastavuudessa sekä palveluhistoriatieto tuen tarpeesta ja toimintakyvystä, kansalliset strategiset tavoitteet ja tulevat lakimuutokset sekä mahdolliset hyvinvointialuekohtaiset tavoitteet ja toimenpiteet eri tasoilla ja myös suhteessa toisiin palveluihin. Pyritään myös tunnistamaan onko tehdyillä/ suunnitelluilla toimenpiteillä vaikutuksia pidemmällä aikavälillä myös väestön itsestä huolehtimisen tekijöihin (Käyttötapaus 3/7). Palveluiden aikaisempaa käyttöä arviotaessa tulee arvioida myös palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta. (Käyttötapaus 7/7)
  1. Muodostetaan eri skenaarioita palveluiden tulevasta tarpeesta ja käytöstä suhteessa eri tekijöihin, joista tarve muodostuu sekä suhteuttaen ne tavoitteisiin ja toimenpiteisiin
6. Lasketaan palveluhistorian ja siihen vaikuttavien tekijöiden kautta muodostuneen palveluiden käytön/asiakkuuksien skenaario suhteessa väestöennusteeseen (asiakkuussegmenteittäin, palveluittain, palvelukokonaisuuksittain...). (Käyttötapaus 7/7)
  1. Dialla 36 kuvitteellinen, ns. 0-skenaario esimerkki, jossa palveluiden tarve pysyy ennallaan, mutta väestömäärä kasvaa
  2. Ns. 0-skenaariot laaditaan skenaariot eri tarpeen ennakoitien mukaisesti (kohta 5.1.). Tämän kautta kyetään näkemään myös palveluiden vaikuttavuuden merkitys palveluiden tarpeen kehitykseen ja sitä kautta menokehitykseen ja resurssien allokointiin → Jatkuva kehittäminen ja laadun parantaminen

Mittauspisteet ja tietosisällöt

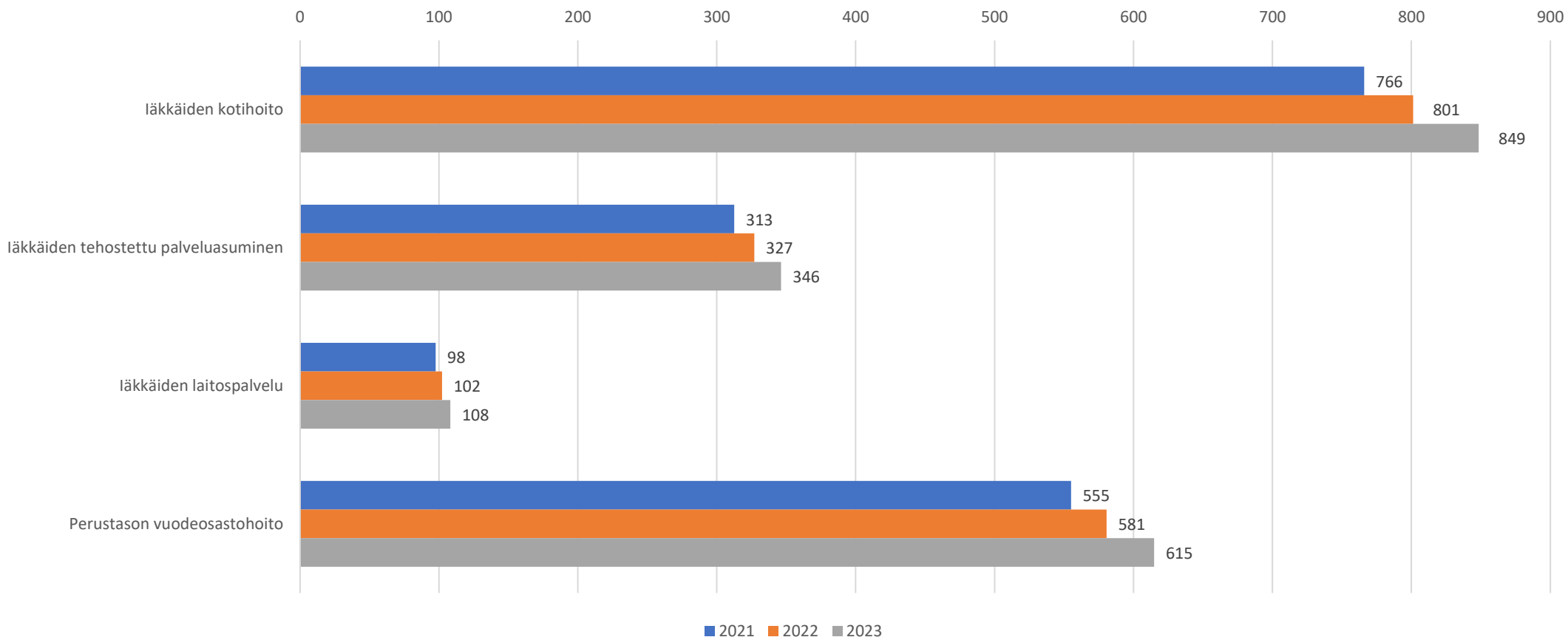

Väestö, väestöennuste	
Mittarit	Hyvinvointialueen väestö ja väestöennuste
Mittaus	Väestömäärä kuukausittain, kuukauden viimeinen päivä. Vuositasolla sekä aluetasolla. <i>Tietolähde: DVV, Julkishallinnon poiminta- ja päivityspalvelu.</i> Väestöennuste kuukausittain, viimeisin käytössä oleva ennuste. <i>Tietolähde: Tilastokeskus, väestöennuste11lj -- Väestörakenteen ennakkotiedot alueittain, 2021M01*-2021M09</i>
Tarvittavat tiedot	Asukkaiden määrä, asukkaan osoite alueella. <i>Tietolähde: DVV, Julkishallinnon poiminta- ja päivityspalvelu.</i> Ryhmittely: alue = hyvinvointialue, suuralue, seutukunta, maakunta, kunta ja postinumeroalue sekä ikäryhmittäin.
Laskentasääntö	Alueen asukkaiden määrä (lkm) sekä väestön määrän ennuste (lkm)
Palveluhistoria	
Mittari	Hyvinvointialueen asukkaiden sosiaali- ja terveystietojen käyttö
Mittaus	Päivittäin. Kuukausi- ja vuositasolla sekä alueittain (hyvinvointi- ja kunta- sekä postinumeroalue).
Tarvittavat tiedot	Palveluiden asiakasmäärä päivittäin. <i>Tietolähde: Hyvinvointialueen omat asiakas- ja potilastietojärjestelmät</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystietojen asiakkaiden suoritteet</i> • <i>Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystietojen asiakkaiden käyntisyys/diagnoosit</i> Tarkastelutasot: <ul style="list-style-type: none"> • Palveluittain (<u>lähde</u>) • Palvelurakenteen mukaan: ennaltaehkäisevä, avo-, asumis-, laitospalvelu • Asiakkuussegmenteittäin: lapset ja nuoret, työikäiset, iäkkäät, vammaiset, mielenterveys- ja päihdeasiakkaat • Organisaatiohierarkian mukaisesti
Laskentasääntö	Asiakasmäärä (lkm)
Tarve suhteessa väestön muutokseen	
Mittari	Hyvinvointialueen asukkaiden sosiaali- ja terveystietojen käyttö suhteessa väestömäärään ja väestöennusteeseen %
Mittaus	Tarpeen mukaan, pääsääntöisesti vuositasolla sekä alueittain
Tarvittavat tiedot	<i>Kts. Yllä väestömäärä ja palvelujen käyttö</i>
Laskentasääntö	Palvelun asiakasmäärä (lkm) * väestön määrän ennuste (lkm) kumuloituen

Tarve 7/7, esimerkki: palveluiden tarpeen muutos suhteessa väestökehitykseen *(Tarve pysyy ennallaan perustuen nykypalveluiden käyttöön, mutta väestömäärä kasvaa → ns. 0-skenaario)*

Asiakkaiden (75 v.-) määrän kehitys palveluittain suhteessa väestöennusteeseen

Väestöennuste v. 2022: +4,6 % ja v. 2023: +5,9 %

DigiFinland

Tehdään se yhdessä.

 www.digifinland.fi

 [@DigiFinlandOy](https://twitter.com/DigiFinlandOy)

 [DigiFinland Oy](https://www.linkedin.com/company/digifinland-oy)